

Published twice weekly except Christmas issue — Holman
Editor — Editorial and Business Office 7307, —
4 Ave, Brooklyn, N.Y., 11209 USA. Phone TE 6-6382, Canadian
Office: 444 Wobesley Ave, N. Montreal 264, P. Quebec, Phone 488
Dr. Scherer, Rates USA, Canada and elsewhere: 3 months
\$6.00, 6 months — \$11.50, 1 year — \$22.00. Advert Rates:
Column (1 1/2" by 1") \$2.00, 1 column 2 1/2" by 1", \$3.00,
1 column (2 1/4" by 1 1/2"), choice location \$3.50.

LAIKS

Latviešu laikraksts „LAIKS”
iznāk divi reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs apgāds „Grāmātu Draugs” — H. Rudzītis, Redaktors
Arturs Strautmanis, Redakcijas kolēģi: Kārlis Rablins (emer.),
Māris Čallis (Toronto) un Guntis Grīnbergs. Redakcija,
kantors: 7307, 3rd Ave, Brooklyn, N. Y., 11209, USA. Tel.
kantorsim TE 6-6382, redakcijai (212) 311 6-6704. — Abont-
sanas maksa ASV un Kanādā, par 3 mēn. \$6.00, par 6 mēn.
\$11.50, par 1 gadu \$22.00. Sīdrijumu maksa: slud. daļā
\$2.00 (1 1/2" šķērs), minimāms \$3.00, oferēs \$4.00; tālrunī \$3.00
(2 1/4" šķērs) un grām. lappusē \$5.00 par coltas telpu 1 šķērs.

Trešdien, 1971. g. 17. novembrī

ALEKSIS RUBULIS

LATVIJAS ZEME

Klistot pa Rīgas ielām,
kad cilvēki bēga
no naidnieka vecā,
es vērsu acis uz leju
un piedurknē berzēju seju,
svilušo zaudētā kaujā.
Man bija gan šautene plecā,
bet tukša.
Torni jau dega,
saucot palīgā mūs.
Kaut jēl pravietis rastos
un teiktu,
ko darīt,
kas būs!

Es nīkni paspēru oļus,
un smiltis pagrābu sauļā:
„Teic, Latvijas zeme,
vaj braukt,
tad atgriezties ritdien vai parit,
jēbšu ir labāk
krist tavos krastos?”

Driz dzirdēju soļus
betonā cietā
un pavēli
no pulkveža pravieša vietā:
„Ai dēli,
nelaujiet ticībai irt!
Sakāpsim kuģos un brauksim,
lai gaita var sākties.
Kad brunoti būsīm
un stiprāki kļūsīm,
tad atpakaļ trauksīm
un naidniekam sauksīm
no Latvijas vākties
vai mirt!”

„Tā ir!”
es steidzos papēžus sist
un kopsoli devos uz kuģi,
kabatā iebēris smiltis.
Dievs zina,
būs man dzīvot vai krist,
aizstāvēt latviešu ciltis;
vienmēr ir labāk,
ja sava zeme ir klāt.

„Pulks, stāt!”
komanda skanēja klajā.
Vejš,
stiprs un spējš,
norāva cepuri man
un dzina pa bruģi.

Es to ķertu labprāt;
bet kā gan,
esot pamatstājā?

„Sentēvu ticība saka,”
man čukstēja draugs,
„ka cepure kalpo kā bāka:
tā svešumā vadīs,
ceļu uz dzimetni rādīs,
bez apstājas atpakaļ sauks.”

Es neklausījos,
kāda būs laime;
jūtu kuģi jau braucam.
Kā cilvēki krastā,
tā vanagu saime
ar karogu mastā
lūdza: „Dievs, svēti Latviju!”
Kur gadi,
kopš mēs krājām spēku!
Reizēm liekas,
ka tas sācis zust.
Lai gan aug griba
gāzt pretinieku,
taču neiecietība
un nepacietība
par stratēģiem kļūst.

Tā šautene rūšē.
Nez', vai iznāks
to turēt pie sāniem,
miera komandai skanot,
baznicās zvanot,
pie Brīvības pieminekļa kājām?

Kas pateiks,
vai ticēt sentēvu māņiem:
velns ārdās,
Dievs klusē.
Varbūt vēl ilgi man klist
svešajā pusē
bez savas cepures, mājām.
Kur liktenis noteiks
man stāt,
kur krist?
Bet vienmēr ir labāk,
ja Latvijas zeme ir klāt.

OPERDZIEDONE UN DIRIGENTE
ALMA SKUDRA-KĀRKLIŅA uzaicinā-
ta par operdziedāšanas interesentu
grupas apmācītāju Barlingtonā/Onta-
rio/, Kanādā. Radies nodoms, apkār-
tņē izveidot vairākus operdziedāšanas
korus, kas tad regulāri koncertētu gan
atsevišķi, gan kopīgi.

„Aukstais slapjums/un migla”, pēc
Ņujorkas Metropolitan operas solistes
Annas Moffo atzinuma, bija vainojami
viņās sliktajā dziedājumā viesizrādēs
Hamburgā. Tas liecīs arī atteikties no
skaņu plašu iedziedāšanas Minchenē.
Dziedone cer izārstēties atpūšoties
Romā.

IZLABOJUMS

Laika 3. nov. num. rakstā par teātra
izrādi Ņujorkā kļūdaini iespiests dejū
iestudētājas vārds. Jābūt: dejas iestu-
dējusi Iraida J a n s o n e.

REDAKCIJA

Atkritiens atpakaļ

KĀ KRIEVIŠKO LATVIEŠU VALODU

Mūsu vecvectēvu un arī vēl vectēvu
laikos runāja, ka "avīzes jāpastelle".
Šī no vācu valodas patapinātā vārda vie-
tā vēlāk sāka teikt, ka "jāparaksta avi-
zes" vai "jāparakstās uz avīzēm", kas
savukārt bija krievu "podpisatj" /un
tam līdzīgu formu/ buhtiski tulkojumi.
Nodibinoties neatkarīgai Latvijas
valstij un mūsu universitātei, ļoti daudz
darīts, lai visādu valodas nezāļu vietā
ievieistu vai nu vecum vecus īsti latvis-
kus vārdus, vai arī ieteikt lietošanai kā-
dus jaunus darinājumus. Īpaši daudz
latviešu valodas izkopšanas laukā da-
rījies prof. J. Endzelīns.

Arī minētās "pastellēšanas" vai
avīžu "parakstīšanas" vietā drīz vien
ieviesās daudz labāks apzīmējums:
laikrakstu pasūtīnāt. Tāpat runājam
par kādu ēdienu, dzērienu, taksometru
utj. pasūtīnāšanu.

Pretēju rīcību šiem latviešu valodas
kopšanas centieniem redzam pupat
izdotā latviešu grāmatu prospektā, kas
piedāvā Rīgas apgādu "Liesma" un
"Zinātne" publikācijas. Tās iegū-
stamas no Maskavas firmas "Mežduna-
rodnaja Kņiga". Šī prospekta latvis-
kais virsraksts ir "Parakstāmie izde-
vumi latviešu valodā", kas nav nekas
cits kā turpat iespiestā krieviskā virs-
rakstā "Podpisnije izdajije na latiš-
kom jazike" burtisks tulkojums. Tas
pats uzejams arī nākamā lappusē.

Ja diskutijās par labas latviešu va-
lodas saglabāšanu svešumā pamatoti
tiek pasvītrots, ka nepieciešams sekot
arī latviešu valodas attīstības proces-
siem dzimtenē, lai šinī ziņā nesasting-
tu kādā "vectrimdnieku" pakāpē, tad,
no otras puses, tādus krievismus, kāds
ir augstāk minētais, par paraugiem tu-
rēt nevaram. Būtu arī pavisam jocīgi,
ja mēs parasto "pasūtīnātāju" vietā
sāktu rakstīt un runāt, piemēram, par
"pastkaršu parakstītājiem". Un ja,
piemēram, kāda firma, kas šūta man-
tas uz Latviju, iedomātos uzaicināt
"parakstītājus" savus "parakstītju-
mus" nodot līdz tādam un tādam datu-
mam, tad tas būtu liels atkritiens atpa-
kaļ tīrības ziņā.

Laikam kaut kas tam līdzīgs būs šķi-
tis arī minētā Latvijas grāmatu pros-
pekta sastādītājiem, domājams - lat-
viešiem Rīgā, jo pēdējā lappusē titul-
lapai, blakus angļu orders..., franču
les commandes... un vācu Bestellungen...
tomēr lasāms: "Pasūtījumus
/pasūtīnājumus/lūdžam adresēt:".
KĀRLIS DRAVIŅŠ

80 MINŪTES

SKAISTĀKĀS LATVIEŠU MŪZIKAS

atpūtai, romantikai un dejai, klusiem brīžiem un viesībām,
dāvanām, ikvienai paaudzei - ieskaņotas populārā komponista
RAIMONDA PAULA divās ilgpēlējošās skaņu platēs.

1) Dziesmas un melodijas.